

A KATEDRA-VERSENYEK
FŐ SZERVEZŐJE

a Katedra folyóirat és
a Katedra Polgári Társulás

KATEDRA-VERSENY

További, a versennyel kapcsolatos információk: www.katedra.sk, katedra.szerkesztoseg@gmail.com

KATEDRA TÖRTÉNELEMVERSENY

ROVATVEZETŐ: ELEK JÓZSEF, katedra.tortenelem@gmail.com

AZONOSÍTÓ SZÁM: 2022003

Kertek alja u. 8 (Podzáhradná), 947 01 Hurbanovo

Beküldési határidő: 2021. november 20.

A csapat neve:	A csapattagok neve:	A forduló száma:
A felkészítő pedagógus neve, e-mail-címe, telefonszáma:	Az iskola neve, címe, e-mail-címe, telefonszáma:	II.

II. FORDULÓ – A HATALOM MÉRTÉKE – II. ANDRÁS URALKODÁSÁNAK IDEJE

1) Furcsa trió

(10 pont)

Kik láthatók a képeken: A – B – C?

Milyen rokoni kapcsolat van a személyek (A és B – A és C – B és C) között?

Mikor és hol játszódott le az első képen látható esemény? Mit mondott – a hagyomány szerint – a képen látható „A” személy?

Ki volt az a külföldi személy, aki közvetíteni próbált „A” és „B” személy között?

2) Reginam occidere...**(4 pont)**

Amikor valaki nagy bajban van és két tűz közé szorul, szüksége van egy kis furfangra is. Ebbe e kényelmetlen helyzetbe került az esztergomi érsek is, aki viszont – műveltségét és tollát felhasználva – megoldást talált saját bajára. A levéllel és írójával kapcsolatosak a következő kérdések.

- A) Ki volt – név szerint – a levél írója?
- B) Mi volt a fentebb említett kényelmetlen helyzet?
- C) Hogy oldotta meg a problémát az érsek? Miben állt az ő furfangja?
- D) Miért volt szükség erre a lépésre? Hogyan mentette meg az érseket a cseles lépés?

3) Értelmező szótár az Aranybulla használatához**(10 pont)**

Ahhoz, hogy megértsük a dokumentum szövegét, nem árt néhány szót tisztáznunk. Ezért sebtében összerakunk egy értelmző szótárt. Az egyes fogalmakat kapcsolod a jelentésükhöz! Vigyázz, több a fogalom, ezért maradnak ki, azokkal nem kell törődnöd!

Lodoméria – dézma – várjobbágy – izmaelita – vármegye – szerviensek – jobbágy – jószág – ispán – mardurina – püspök – nádorispán(y) – Ráma

- A – a királyt szolgáló szabad birtokosok, akiket a dokumentum egyszerűen nemeseknek nevez
- B – a király által a vármegye élére állított személy
- C – nyestbőradó, amellyel elsősorban a horvát és szlavón területek lakói tartoztak
- D – terményadó, a termés egy tizedét kellett az egyház felé adózni
- E – muszlim vallású személy a középkori Magyarországon
- F – régen nem a földesúr parasztjaira, hanem előkelő emberekre használták ezt a kifejezést
- G – a király helyettese
- H – valakinek a tulajdona, ebben az esetben nem feltétlenül állat
- I – a király oldalán katonai szolgálatot végző szabad ember, amiért szolgálati birtokot kap
- J – a mai Bosznia területére használt korabeli megnevezés

4) Hogy határozná az Aranybulla?**(6 pont)**

Képzeld el, hogy egy törvénytálon találod magad, és végighallgatod a II. András elé vitt panaszokat. Válaszd meg, milyen döntéseket kellene hoznia a királynak az Aranybulla szerint! Indokold meg a válaszodat! Keresd ki, melyik cikkelyben található döntést az uralkodó!

- A) A királyi vármegye vezetője a megyében élő nemest adózásra kényszerítette. A nemes ezt felpanaszolja a királynak. Jogos-e a nemes panasza?
- B) Zala vármegye nemesei felpanaszolják, hogy a vármegye vezetője hadba szólította őket, mert a lengyelek rátámadtak az országra. A zalaiak szerint ez nem tartozik rájuk, ez legyen az északi megyék dolga. Igazuk van-e a nemeseknek?
- C) Az ország nemesei nehezményezik, hogy a király a két éve érvényben lévő pénzt pünkösöd idején beszédette és rosszabb minőségű fizetőeszközt vezetett be. Joga volt-e a királynak ehhez a tethöz?
- D) Dúl nemes halála után egyetlen gyermeke, Réka felpanaszolja, hogy a távoli rokonok teljesen kiforgatták vagyonából. Jogosan panaszkodott Réka?
- E) Hont nembéli Péter, katolikus egyházunk híve olyan kéréssel áll elő, hogy bérbe szeretné venni Gömör vármegye vámbevételét egy teljes évre. A törvény szerint lehet-e ez ellen bármilyen kifogása a királynak?
- F) A bakonybéli szerzetesek panaszolják, hogy a vármegye vezetője adófizetésre kényszerítette őket. Jogos-e az egyházi személyek panasza?

5) Látogatás Wartburgban

(12 pont)

A vár oldalán keresztül betekintést nyerhetsz, milyen értékes történelmi emlékek találhatók ott. Mik láthatók a következő képeken? Mi érdekeset találtok ezekről, pl. mire használták, stb? Melyik tárgy származik Árpád-házi Szent Erzsébet korából, vagyis melyikkel találkozhatott személyesen is?

A)

B)

C)

6) Erzsébet-túra

(12 pont)

A következő képeken Erzsébet életének vagy kultuszának emlékeit látjátok. Nevezzétek meg, miket látunk a képeken és a teljesség kedvéért írjátok le, melyik városban és melyik mai országban találhatóak ezek az emlékek!

A)

B)

C)

D)